

1172.6.41
Bellum Grammaticale,
S I V E
Nominum Verborumque
DISCORDIA CIVILIS:
Tragico-Comœdia,

A B
Eruditissimis OXONIENSIBUS adinventâ,
E T
Summo cum Applausu in Scenam producta.
Olim, apud OXONIENSES,
Coram Serenissima *ELIZABETHA*,
ANGLORUM REGINA;

Iterum, in
Schola *Pellionum*, apud *Tunbrigienses*, 1718.

I N
Omnium illorum, qui ad Grammaticam Animos
appellunt, oblectamentum edita.

Excudebat *Joh. Spencerus*, Collegii *Sionis Londinensis* Bibliothecarius 1635. Editio hæc altera
est multo Emendatior Curâ *Richardi Spenceri*,
Scholæ *Tunbrigensis* Magistri.

L O N D I N I . MDCCXXIX.

DRAMATIS PERSONÆ.

In Castris Nominum,

POETA, <i>Rex Nominum.</i>	}} Cis, <i>Regina Præpositionum.</i>	
EGO, <i>Dux Pronominum.</i>		}} ILLE, <i>Paraficus Poetæ.</i>
PAPÆ, <i>Dux Interjectionum.</i>		}} Adjectivum in Neutro genere.

In Castris Verborum,

AMO, <i>Rex Verborum.</i>	}} UBIQUE, <i>Parafitus.</i>	
ÆDEPOL, <i>Dux Adverbiorum.</i>		}} EDO, <i>Verbum.</i>
SODES, <i>Legatus.</i>		}} SUM, <i>Fugitivus.</i>

PARTICIPIUM, *Dux Infidiatuſ.*

FORS, *Nuncia.*

SIMUL, *Dux Conjunctionum Pacificuſ.*

QUAMVIS,	} Præcones.
TAMEN,	

SOLOECISMUS,	} Grammaticæ Peſtes.
BARBARISMUS,	
TRAULISMUS,	
CACATONUS,	

PRISCIANUS,	} Grammaticæ Iudices.
LINACRUS,	
DESPAUTERIUS,	
LILIUS.	

SCENA, *Grammaticæ Provincia.*

2 JY 58

CORRIGENDA.

Pag.	7.	Lin.	22.	Lege	Da tu
	8.	18.		dedidicerunt	
	10.	12.		Idomeneus.	
	11.	29.		trahunt non	
	15.	29.		Phalanx	
	18.	26.		dummodo	
	22.	36.		tam facile potest	
	23.	15.		possim	
	27.	14.		Medioximi	
	31.	11.		ad	
	31.	26.		Qui Sodes Sodes Te	
	33.	1.		Verbis	
	36.	19.		Promus	
	37.	2.		Subsim	
	41.	16.		Judicum	
	46.	16.		farciri	
	48.	4.		Gibbus	
	ibid.	ult.		docendam	

BELLUM

GRAMMATICALE.

PROLOGUS.

HOC agite, si vultis, (Spectatores benivoli)
Quos solos adesse speramus, & cupimus; Tragico-comediam
Vobis dabimus, nobis si aures & oculos dare est otium:
Non qua lacrymas exprimat, sed risum moveat;
Nam belli funesti & luctuosi sim licet nuncius
Quo florentissimam Grammaticæ provinciam misere
Vexarunt Poeta & Amo, seditiosi Principes:
Non sine lamentabili strage fortissimorum Verborum & Nomi-
Plus tamen delectationis faciet, & lætitia, (num.
Quam doloris & luctus, quod Spectatores, non Actores, eritis
In tam tristi certamine: quod si vobis ridiculi
Videbimur, quod rem in Scenam producimus ridiculam,
Decorum nos observasse existimabitis, ut in fabulis decet,
Materiam qui sumpserimus nostris convenientem viribus.
Date operam, adeste a quo animo, per silentium,
Ut pernoscatis belli tam atrocis principium, & exitum.

ACTUS I. SCENA I.

ILLE. *Parasitus, solus.*

O Populares! ecquis me vivit hodie fortunatior?
 Nemo hercule quisquam; nam in me dii, penario
 Qui præsunt, potestatem omnem ostendere suam,
 In cujus ventrem tot subito confluerunt bellaria.
 Nunc est profecto cum interfici me possum perpeti,
 Ne felicitatem adimat fames jejunio aliquo.
 O ineptos & ridiculos Philosophos! qui de summo bono
 Differunt in Scholis, & interim, quod potitent,
 Aut quod edant, non habent; mihi verò ista est sententia:
 Ego summum bonum esse judico alienum cibum arrodere,
 Et in aliena mensa delicate vivere.
 Hoc si quis Philosophus, fortè, non credat, is esuriat domi;
 Aut, si magis placet, in scholis Philosophetur famelicus;
 Qui modò, præ fame, ut infernalis latrabat *Cerberus*.
 Quam pulchrè sedata est illa civilis discordia,
 In ventre quam fovebant intestina modò!
 Pol nisi maturè, atque opportunè *Bacchus & Ceres*
 (Quæ ego sola adoro numina) munera sua
 Misissent in auxilium mihi, bellum ut componerent,
 Actum esset penitus de hac mea Republica. —
 Sed, interim, miramini forsàn qui sum; id paucis eloquar.
 Ego *Ille* vocor de gente oriundus *Pronominum*,
 Non sum *Ille* Buridoni asinus,
 Qui, cum esset inter duo constitutus alimentorum genera,
 Æque palato convenientia suo, fame periisse dicitur:
 Neque *Ille* stultus sum *Diogenes*, qui vacuum maluit,
 Quam vino repletum, inhabitare dolium;
 Nec *Ille* ego, qui quondam macilentus, & gracilis:
Ille ego sum obesus, pinguis, tumidus;
Ille ego sum servus *Poeta*, coquinæ Dominus,
Ille ego sum Gurges, Vorago, Helluo.

Bara-

Barathrum, &, ne plura dicam, centrum omnium,
 Quæ sunt uspiam cibariorum gravium, quæ deorsum petunt :
 Ad me omnes lineas ductas à circumferentia
 Omnium mensarum esse cupio æquales; ego sum Judex,
 Quem constituit *Poeta*, Rex meus, in coquinæ Consistorio;
 Ubi ego (quæ est mea in meo Regno Gloria,
 Et Majestas) sedeo magnificè inter splendoras,
 Et fulgentes, ollas, patinas, lebetes, verua; & (mea
 Quæ est autoritas) gallinas, anseres, oves, porcos, (gem
 Boves, vitulos, totum terrestrium, aquatiliū, volatiliū gre-
 Capitis condemno, inceperint si forte nimis pinguescere;
 (Nam *ostratissimum* nostræ non fert status Reipublicæ;)
 Hos igni torrendos, assandos illos igni,
 Omnes morti adjudico; sed quia pietas non patitur
 Quisquam eorum ut unquam inhumatus corvis & beluis (um,
 Projiciatur dilaniandus, hunc meum ventrem feci cœmeteri-
 Ubi omnia hujusmodi sepelivi cadavera, bona cum venia
 Quid ego vobis referam? quantus grex aquatiliū
 Est sepultus hodie in meo cœmeterio?
 Sed quid ago? non est hoc sapientis de præsentibus
 Lætari impensius bonis, negligere, quæ impendeant, mala;
 Nam mens mihi; & ventri meo, nescio quid
 Præfagit mali; illa, illa infœlix contentio,
 Quæ, de principatu, hodie est orta in convivio,
 Inter *Amo*, Verborum principem, & *Poetam*, Regem meum,
 Finem dabit conviviis omnibus; pingue concessum est otium
 Faucibus, dentibus, palato, gutturi, stomacho, visceribus.
 Sed quis exit foras? satis lento procedit gradu.

ACTUS I. SCENA II.

ADJECTIVUM. ILLE.

Adjct. **Q**UID hoc? ficcine si, pedes? statim? an non?
 Vultis, ut me, jacentem hic, tollat aliquis? (an id,
 Nam, hercle si cecidero, vestrum erit flagitium;
 Vix satis adhuc suum faciunt officium.

ille. Est hic vir humanus admodum: ut officiose genua
 Electit, me ut salvet? & tu salve plurimum.

Adject. Sed non mirum est me non posse certo pede Humum signare, qui, nunc primum, incipio gressus facere.

Ille. Monstri simile! *Adjectivum* est, oculi si non parum Prospiciant mei; sic est; quid hoc novi?

Ecquis novit plures ex *Adjectivorum* familia? (queo, Peditem hunc primum video; hoc, quid sit, satis mirari ne- Cujus Pater, Avus, Proavus, Abavus, Atavus, Tritavus, Majores omnes humi repserunt, vermes ut solent, Eum ut ego videam, *Substantivorum* more, pedibus incedere!

Adject. Tamen, aliquando, sum *Adjectivum* in *Neutro* genere, *Absolute*, hoc est absque *Substantivo*, positum.

Ille. Aliquando, *Genitivum* postulat, ut paululum pecunie, Hoc noctis, non videmus id mantica, quod in tergo est.

Quantum quisque sua nummorum servat in arca, *Tantum* habet ex fidei.

Adject. Mei juris sum homo, excussi servitutis jugum, Quo me graviter oppressit *Substantivorum* superbia, Quamdiu me illis regendum præbui; Nunc, non hujus æstimo *Substantiva* omnia.

Ille. Magnifica verò vox, *Adjectivo* dignissima In *Neutro* genere posito.

Adject. Ego alieno nuper eram subjectus imperio, Et aliena quondam indigebam ope; Nunc ego mihi, meo jure, *Genitivum* casum postulo, Ut mihi sit, sicuti ego olim fui *Substantivis*, morigerus.

Ille. Næ ille foelicem servit servitutem, qui tibi inserviet *Adject.* Quin imo mihi est copia sustentandi alia (Domino! *Adjectiva*, Consanguinea mea, ut ejusdem sint *numeri* Casus, & generis, cujus egomet sum, & esse cupio.

Sed genua mea succidunt præ lassitudine, Quiescam hic parumper, deinde revertar domum.

Ille. Adibo hominem, sed simulabo quasi nunc exeam. Nimirum hic dabit mihi permultos jocos.

Adjectivum salvere jubeo.

Adject. Satis pro imperio, quisquis es; Nolo ego hanc tuam imperiosam salutem.

Ille. Peto igitur humillime ut salvere velis.

Adject. Satis ego sum salvus, tua licet salute caream.

Ille. Attamen accipe salutem ab amico.

Adject. Quis tu homo es?

Ille.

Ille. Ego Pronomen *Ille*, summus amicus, & familiaris tuus,
Miror equidem te, *Substantivo* destitutum tuo,
Hic sedere solum.

Adject. Dignus es odio, quid ut ego cum *Substantivo* agam?

Ille. Ut te regat, manu ducat, quovis deducat, unde velis.

Adject. Mihi *Substantivo*, qui me regat, non est opus;
Mei pedes me ducent, quò volo.

Ille. Quis Faber lignarius corpori tuo aptavit tibias?

Adject. Quid ais? omnium —! ligneas me habere tibias?

Ille. Ut qui carneas habere non possis, nisi, forte, dudum
In tibias exierunt nates.

Adject. Diminuat ego caput, ni taceas.

Ille. Bona verba quæso. (miser?)

Adject. Itane videor idoneus, ut in me tam apertè illudas,

Ille. Eja *Adjectivum*! leviter qui sæviunt, sapiunt magis;
Inique facis, si in eam partem verba interpretaris mea.
Ego in eam sum locutus sententiam, ut potius de tua
Gratularer foelicitate, quam ut haberem ludibrio.

Adject. Tu, si ex animo, & verè dicis, facis, ut te decet;
Redibo tecum libenter in gratiam.

Ille. Sed dic, amabò, quis te hoc tanto ornavit beneficio?

Adject. Datu mihi ergo veniam; rem nosti, nutricem meam,
Quam ego semper habui ducem, & comitem, pro summa sua,
Qua me est amplexa semper, benevolentia,

Absolutè in Neutro genere positum deseruit modò,
(Ut Nutrices solent, infantulos ubi ablactant suos)
Ego statim (quæ est mea audacia) prodeo in publicum solus.

Ille. Factum est, ædepol, strenue, animose, fortiter,
Virum ut fortem decet; trecentorum dierum infantulus
Vix auderet tantum facinus aggredi, tamque egregium.

Adject. Abi quo dignus es. Scelus; mene, patrem
Innumerosæ prolis, infantulum, per risum, vocas? (tibi)

Ille. Vocavi; sed grandem, trecentorum dierum; quod
Detraxi honoris nomine, numero ætatis addidi.

Adject. Dignus tibi videor, cui pro annis dies numeres?

Ille. Dignissimus! ut qui vix adhuc possis humum certo
(signare pede.

Adject. At certis signabo pugnīs scelestum tibi caput,
Linguam ni comprimās.

Ille. Ne sævi tantopere ;
 Si tibi cordi est pugnare, erit, brevi,
 Ubi tu pgnos, & hosce novos pedes, exerceas tuos.
Adject. Haud decet fortem pugnīs pugnare, aut pedibus;
 Illud puerorum est ; hoc ne quidem puerorum est.
Ille. At sapientes, quicunque sapiunt mea sapientia,
 Cum maxime pugnant, tum maxime fugiunt.
Adject. Ergo tu ex leporum genere, qui cum canibus
 Venaticis, pedibus magis, certant, quam viribus.
Ille. Male narras, herculè, nec ego pedibus,
 Nec viribus unquam confidam meis ;
 Si, in linguæ, aut dentium, pugnâ, virium
 Mearum facere velis periculum, virum me dabo. (modò ?
Adject. Credo equidem, sed quam tu pugnam mihi narrasti
Ille. At, in flammās hi fumi vereor nē erumpant, verba in
Adject. Beasti me hoc verbo, hunc generosi animi (verbera.
 Jamdudum expetiverunt diem ; qui pace, & otio
 Diuturno vixerunt, jam pugnās didicerunt, & prœlia.
 Si me amas, *Ille*, hortare, mone Regem tuum,
 Effice ea (qua polles) sapientia & eloquentia, arma ut capiat,
 Et hanc ne inultam sinat injuriam, ego in ejus auxilium
 Tres Equitum turmas meis alam sumptibus
Ille. Fortiter sanè. Sed quis equos sufficiet ?
Adject. Tantum ille dabit, ego de meo alam ;
 Promitte audacter meis verbis,
 Interim eo domum ut conscribam exercitum.
Ille. Dulce bellum inexpertis, qui vel muscas metuit,
 Quàm est ante pugnam hic animosus & ferox ?
 Trepidabit hic leo ad galli cantum ;
 In aciem ubi venerit ; sed, quid ego otiosus hic garrio ?
 Tempus est ut Regem invisam, & sciam quid agat,
 Et quid consilii capret : sed ipse exit foras.

ACTUS I. SCENA II.

ILLE. POETA Rex.

Ille. O Pportune te mihi offers, Rex invictissime,
 Quid tristis es ? quis animum tuum exagitat dolor ?
Poeta. Nihil mihi unquam, quod scio, in vita contigit,
 Quod meum ita vulneravit & vexavit animum ;

Quam

Quam illa convitia, quæ, in hodiernis epulis,
Amo mihi objecit, arrogans, superbus, insolens,
 Quæ, ipsa per se, etsi odiosa fuerunt satis,
 Odiosiora tamen antiqua consuetudo facit.

Ille. Ridiculum est hoc quidem, hominem, tui loci,
 Ægre ferre, quod in manu est corrigere.

Poeta. Corrigere inquis? id ego non video.

Ille. Si facis ut homines te dignum tuo imperio deputent.

Poeta. Ut depurent — id, quod sit, non satis intelligo;
 Proin loquere, siquid habes consilii.

Ille. Loquar, quoniam ita vis; tu adverte animum,
 Te dignum tuo imperio ostenderis,
 Si, id, quod te decet, invictum retines animum.
 Invisi verò animi, meo quidem iudicio,
 Nullum magis est argumentum, quam si injurias,
 Per superbiam illatas, animose vindices;
 Neque par est, ut qui, virtute clarior,
 Stirpe nobilior, armis potentior,
 Rebus gestis illustrior, dignitate superior,
 Animi magnitudine inferior videaris; neque addecet
 Ut, cum natura tibi robustum corpus dederit,
 Mentem ignavam, humilem, & demissam geras;
 Quo circa meum est consilium, vel si salutis tuæ,
 Vel dignitati, velis consulere,
 Ut hanc tantam, tamque atrocem injuriam
 Nolis inultam ferre.

Poeta. Scio equidem, *Ille*, meam esse ampliorem provinci-
 Milite superiorem, dignitate parem; (am
 Sed audi'n? *Consilio omnia experiri prius,*
Quam armis sapientem decet.

Ille. Bene habet, an non id simul in memoriam venit,
 Quod idem ille ibidem loquitur:

Hancine ego ut contumeliam tam insignem in me capiam!
Mori me satius est; sentiet qui vir siem.

Poeta. Equidem, hac nocte, oculis somnum non vidi meis,
 Dum videam qua ratione ulciscar hanc insaniam;
 Ad bellum nobis omnia instructa satis intelligo,
 Exercitum, quantum *Xerxis* fuisse perhibent,
 In quo numerati sunt decem militum *Miriades*;

Sed cladem ab armis civilibus toti Provinciæ metuo.

Ille. Cur fit Provincia tibi, quam illi, charior,
 Tu ut cures, quam ille negliget?
 Si pereundum est, solus perire non potes;
 Qui injuriam tibi fecit, peribit simul.
 Hoc adfert bellum illud commodi,
 Si viceris, soli tibi vinctus,
 Si peris, peribit simul hostis tuus;
 Quanquam non video cur de victoria dubites,
 Nostri sunt, quoscunque orbis habet, milites,
 Magni illi Heroes, *Ajax, Diomedes, Hercules,*
Achilles, Agamemnon, Protefilaus, Idomineus,
Menelaus, Ulysses, Telamon,
Hector, Sarpedon, Memnon, Troilus,
Aeneas, Menelaus, Jason, Priamus,
Nestor, Briareus vastusque centimanus,
 Nostri sunt; si omnes numerare copias
 Vellem tuas, dies me prius, quam oratio, deficeret.
 Nihil deest tibi, præter animum, tantum boni
 Capacem; non potes, hercule, cessare sine dedecore,
 Pugnare autem sine periculo potes.

Poeta. Profecto quanto magis, magisque cogito,
 Et solus illius contumelias mecum reputo,
 Indignus videor majoribus meis,
 Indignus fortissimorum Militum tantis copiis,
 Aequo si possum ferre animo tam turpes injurias.
 Præterea ingratum fore nostris, apud *Elyzios,*
 Jampridem mortuis, si à *Verbo* feram
 Tantum convitii, qui, sine me, & meis,
 Nec facere, nec dicere quidquam potest.
 Quapropter de tuo, *Ille*, mox consilio,
 Bello hanc ab illo persequar injuriam.
 Itane contemnit, facitque nihil

Poeta *Amo?* Verbis ita incessit suis?

Vir sentiet qui sim, dabit duras mihi —

Nescit miser quid sit rabiem *Poeticam*

Stultitia incitare fervida.

O! si mihi nunc detur obviam,

Animum primum extinguerem,

Deinde miseris lacerarem modis,

Sublimem medium arriperem,
Et caput in terram statuerem,
Ut Cerebro dispergat viam;
Hinc eriperem oculos, post præcipitem darem:
Socios autem ruerem, agerem, raperem, & prosterernerem.

Robora dum Montes, dum pabula mollia Campi,
Dum *Tibris* liquidas *Tuscus* habebit aquas.
Bella geram in *Verbum*, nec Mors mihi finiet iras,
Sæva sed in manes manibus arma dabo.
Tum quoque cum fuero vacuas dilapsus in auras,
Umbra umbræ exanimi prælia sæva dabit.

Ille. Furias *Poeta*, furore correptus, evomit.
Animosa mehercule, & te digna, Oratio.
Jam tandem intelligo te majorum tuorum animum
Retinere, quorum in vultu refers imaginem.
Jam tandem rerum florentissimarum video
Initium, cum, redactæ duarum gentium
In unum imperio, solus regnare poteris;
Atque hanc expeditionem scio universis *Nominibus*
Gratam futuram, adeoque gloriosam tibi.

Poeta. De voluntate sanè meorum *Nominum*
Non magis, quam de mea, dubito;
Nam & quorundam, in re ipsa, consilium fuit,
Et alios scio hoc ipsum expectare sedulo.

Ille. Prudenter, hercule, ut soles omnia,
Neque abs re erit, meo iudicio,
Si *Participiorum* in te tentes animum;
Sunt (ut scis) summarum virium,
Et in quamcunque partem inclinant, momentum non tra-
Sed a *Verbo* oriunda a *Verbo* trahunt, (hunt parvum:
Si non potes in *partes* tuas *inspectere*,
Si, ut illum non sequantur, effeceris, satis erit.

Poeta. Bene, hercule, suades; nam de *Participio*,
Quamvis credo esse nostrarum partium,
Nostrique amantissimum, ob summa *Nominum*
In eum merita, tamen tibi literas
Ad illum dabo, quibus monebo officii sui;
Præpositiones etiam, & *Interjectiones*, meo nomine,
Adibis,

Adibis, & hoc nostrum expones consilium.

Ille. Factum puta ex animi tui sententia:

Nam, quod possum, pro officio tibi debeo.

Poeta. Fac, sis, ergo ut salutes omnes meis verbis,
Comiter, & strenue, rem nostram agas.

Præpositiones mone maxime, ne officio

Defint suo, & *Casibus* nostris serviant sedulò.

Cum *Interjectionibus* etiam age, quod in te est;

Nam quamvis illæ, per se parvum possunt,

Tamen, *hortationibus*, & *inclamationibus*,

Ad rei summam non parum conferent.

Ille. Tu, interim, quod cœpisti, perforce gnaviter;

Nam, si quidquam remittes, de nobis actum erit.

ACTUS I. SCENA IV.

AMO, Rex Verborum; UBIQUE illius Parasitus.

Amo. AN unquam quisquam cuiquam contumeliosius
Audivit factam injuriam, quam hæc est mihi?

At, ô dii immortales! quam est difficile

Homini incauto, impuro, atque improbo

Temperare sibi, ne mentem vitiosam arguat?

Quid mihi author es, *Ubiq̃ue*, ut faciam?

Nam scio prudentis esse, & magni animi,

Hominem impotentem potius contemnere,

Quam rixas & lites cum eo suscipere;

Et tamen, cum rei indignitatem mecum altiùs,

Ut soleo, cogito, dii boni, vix est credibile

Quàm ægre feram, quàmque gravatè contumelias!

Hæret animus, nec, quid agam, possum statuere.

Animus aliquando inclinatur, ut hominem nihili

Nihili faciam, aliquando turpè existimo

Tam insignes inultas ferre contumelias.

Ubiq̃ue. Fortitudo sanè quidem (olim ut dixit Philosophus)

Non solum in contemptu rerum humanarum cernitur,

Sed in subeundis etiam fortiter & ferendis periculis;

Itaque laudo generosum tuum animum,

Qui nugigerulum homuncionem nauci facis.

Sed, ut verè fortis sis utroque modo

Ad

Ad magnitudinem hanc animi periculofam addere
Contemptum oportet; Si huic malo obviam is,
Et infanum *Poetam* intelligere facis,
Quantum, & quàm fortem, hominem
Offenderet, ipsum *Herculem* viceris laudibus;

Amo. Etſi odioſum mihi ſemper eſt odium,
Et *Amori* nihil quidquam magis contrarium,
Ut, præ *Amore*, irâ flagrem, ſpirem Odium;
Ita infaniâ ſuâ commovit furias,
(*Aleſto*, *Megaram*, *Erinnyn*, *Tiſiphonen*)
Ut mite mihi extinxerit ingenium.

Ubique. Rectè oderit, quiſquis *hoſtem* oderit,
Tam laude dignum *infeſtum* odiſſe hominem
Quàm amore proſequi *amantiſſimos*.
Ne quid vereare, *dignus* eſt ille odio.

Amo. Quid? tu me illum *Odiſſe tantùm* autumas?
Immo, utramque *Verborum & Nominum*
Odi gentem; Patrem odi, qui me genuit;
Matrem, quæ me peperit; Amicos omnes meos odi,
Te, *Ubique*, odi, donec illius odioſum ulciſcar odium.

Ubique. Heu! adeone quenquam ex *Amore* in *Odium*
Commutari, ut non cognoſcas Eundem eſſe! Dii boni!
Quid hoc morbi eſt? Quis hic furor? Here.

Amo. Define compellare, aut

Ubique. Heu! Quid aut hoc verbi eſt?
Minatur, credo. Hei! metuo ne non ſit compos, Here.

Amo. Quis me interpellat? adeone tibi videor idoneus,
In quem apèrtè illudas, miſer?

Ubique. Saltem paucis ———

Amo. Malum malè quæris? hem tibi — } *Colophum dat,*
Ubi *Machæra*? gladius ubi, quo hunc maſtem?

Ubique. Miſeret me tui.

Amo. Egone garrulum, ineptum, impium,
Quem *Plato* jure è Republicâ expulit ſuâ,
In ſcelere triumphare, inultum ſinam?

Non, non ſinam, non feram, *Amorem* ſentiet
Odiſſe poſſe etiam; quid? ille me putat;
Quia omnes amo, odio poſſe neminem perſequi?

Ubique. Sed modum, quæſo, odio ſtatue.

Amo. *Amoris* modus eſt, *odii* nullus.

Ubique. Illum ut lubet, sed nos, quæso, ne simul oderis,
 Quibus oportet uti, ut hoc ulcifaris odium.
 Ad te redi, & conscribere exercitus,
 Ut odium hoc omne in hostem evomas.

Amo. Ita me dii ament, ubi sum nescio :
 Ita bile fervet, ita tumet mihi jecur.

Ubique. Quantâ irâ *Poetam* credibile est
 Exardescere, cum *Amo* tanto ardet odio?
 Here, ab *Iambis* ejus cave,
 Ne te aliquando, ut *Lycambem Archilocus*,
 Redigat ad suspendium.

Amo. Egone temulenti nugatoris *Iambos* flocci non fa-
 Equidem furorem cerebro illius excutiam, (ciam!
 Et tam placidum vobis reddam, quàm est ovis.
 Illene ut *Provincia Grammatica* aliquam partem
 Capeſcat, qui furore semper insanit *Iambico*!

Ubique. Nunc ad rem redi, convoca omnes tuos;
 Non verbis hæc res est agenda, sed verberibus:
 Arma, arma; continuo fugiet, arma si viderit;
 Verbis si contendis, *Poeta* erit superior.

Amo. Ibis ergo, *Ubique*, ad omnes meos necessarios,
 Salutem primum ut dicas verbis meis,
 Consilium deinde atque auxilium expetas.

Ubique. Tantum volo auxilium, nam pol consili
 Satis est in hoc meo capitolio.
 Ego hinc abibo, nunquid aliud imperas?

Amo. Astu præ cæteris ut tractes *Participium* :
 Est callidus ille, & versipellis homo,
 Audax, potens, superbus, insolens, magnificus,
 Fac memorem, moneas quid nobis debeat;
 Mone sedulo officii sui, ut unde oriundus sit meminerit.

Ubique. Ego istuc curabo, tu fac ut cures reliqua.

ACTUS II. SCENA I.

PARTICIPIMUM, Dux insidiatus.

QUamvis qui *sim* vestitus prodit satis;
 Id paucis eloquar, *Participium* vocor;
 Furem dixeritis, quid nō *sim*, si in rem sit meam?
 Furto, (ut nunc sunt tempora) optime vivitur:

Sed

Sed tu, quisquis es, ut sis sciens, minus furtificus
 Nunc sum, quàm olim; olim clam, nunc palam rapio;
 Colores, quos vides, olim clam surripui,
 Nunc utor palam; arte siquid rapio,
 Prudentiæ est: si palam, magni animi.
 Tales fuerunt summi quicunque genus infimum
 Homines virtute superârunt suâ,
Ulysses, Diomedes, &, Jovis filius, Hercules:
 Ita *Saturnum* patrem regno expulit suo,
 Ipse deorum pater & hominum, *Jupiter:*
 Ita *Palladi* & *Junoni*, formæ laudem *Venus*
 Surripuit; hanc nil juvit prudentia,
 Illam nil juvârunt opes suæ.
 Quid, quòd summus *Pontifex, Papa, est Participium?*
 Cùm nec deus est, nec homo,
 Et deus est, & homo; quos vult, ad *Tartarum*
 Trudit, & rursus emittit: parvâ pecuniâ
 Vendit *Christum*, cruces, & altaria,
 Et cœlum etiam, si emptorem invenerit.

ACTUS II. SCENA II.

ILLE. PARTICIPIUM.

Ille. **E**GO, *Pronomen Ille, Participio*
 Summo salutem dico summam verbis Regis mei.

Parti. Ain' tu? lætus est *Poeta Rex Nominum?*

Ille. Lætus sanè quòd te amicum habet,

Quòd te boni fore, & mali speret *participem* ———

Part. Boni, si libet, nolim sanè mali.

Sed quid fers novi? fac me ut sciam.

Ille. Belli sum infœlix nuncius.

Part. Belli? cedo quod.

Ille. Ubi imperator apparator, lanx falanx,

Ubi signum pugnæ dant tibia tibicines,

Ubi prœlii locus focus; ossa fossa; lances lanceæ;

Cristæ cistæ; acies facies; bella labella; spicula pocula;

Vagina lagina; spolia dolia; scutum scortum;

Prœlia prandia; tratagemata stratagemata;

Jam me deficit spiritus ———

Part. O! quàm lepidum; & scitum describit bellum!
 Animus tuus est in patinis, cùm Rex tuus in proelio.

Ille. Quid ni sit? infamiâ perire malo, quàm fame.
 Cape has tabellas à Rege meo.

Part. Sine legam.

Ille. Salutat officiosè satès: Etiam blanditur homini:
 Breviter narrat & dilucidè, minatur etiam graviter;
 Salva res est: vel lapidi persuaserit.

O quàm prudentem habeo Regem!

Etiam metuit nos hic nebulo.

(mentia?)

Part. Proh deùm atque hominum fidem! quæ ista est a-
 Quæ res, quæ (malum) illos furiae atque intemperies agitant?
 Adeone homines esse percitos furore, ut nullam habeant
 Vel communis utilitatis rationem, vel salutis suæ?

Ille. Nihil agis; eò processit res ut frustra revoces;

Fac, *Participium*, memor sis officii tui,

Scis quòd Regi meo debeas

Declinationem & Casus utriusque Numeri:

Cùm à *Verbo* originem trahas, in fidem suam

Ille te recepit, beneficium, quod habuit

Maximum, persolvit tibi.

Ne ingrati animi te unquam arguat, cave.

Part. Planè in dubio est animus, nec certum est quid a-
 Nam & *Nominibus*, & *Verbis*, multum debeo.

(gam;

Res hæc est ergò gravis, opus hic consilio.

Ille. Etenim, si officium facis, nihil loci est consilio.

Meministi *Metium Sufferium* quid meruerit;

Si Neutri parti te adjungis, metus est

Ne æqui te dilacerent vindices.

Part. Quid tu ais, verbero? pergin'ea, quæ libet, dicere?

Ille. Servam me operam, sed liberam linguam,

Rex meus *Poeta* voluit habere;

Equidem, quod res est, dico; sed nunc hoc more vivitur,

Obsequium amicos, veritas odium, parit.

Parti. *Davus* philosophatur.

Ille. Tu, ne philosophetur, cave;

Si, quod ego vaticinor, facis, peris miser.

Part. Ego neutiquam ingenium esse puto, linguâ aliud,

Aliud animo, gerere: Itaque, ut respondeam

Ex animo, id dico, quod res ipsa monet,

Ego

Ego utrique debeo quod nunquam possum rependere;
 Si ab altero stabo apertè in prælio,
 Ab altero damnabor ingrati animi:
 Regi tuo clam ero in subsidiis,
 Ne, qui ingratum dixerit, omnia dixerit.

Ille. Id, si verè facis, erit Regi meo gratissimum,
 Satis habet si te fidum habet; sed, per deos, cave,
 Ne, si fallas, ut *Metius* perit, pereas.

Part. Ego istuc videro, res mea agitur;
 Fac tu ut laudes hero tuo fidem meam.

Ille. Faciam, tu fac ut præstes fidem.

ACTUS II. SCENA III.

UBIQUE. PARTICIPIUM.

Ubique. **D**ii immortales! *Participium* ubi nunc inveniam,
 Nam omnes plateas circumcursavi,
 Per gymnasia, per ænopolia,
 Per ganea, per omnes popinas, per totum forum,
 Apud emporium, in macello, fui in palæstris apud medicos,
 In tonstrinis, denique (ubi rarissimè solet) in sacris ædibus;
 Reperissem ego sanè, qui *Ubique* sum, si fuisset uspiam;
 Nunc ubi quæram, quam insistant viam, nescio.

Part. Heus, ehodum, *Ubique*.

Ubique. Quis est homo, qui me revocat?

Part. Ego sum, quem quæris; sta, nisi vis perire, Furcifer.

Ubique. Quin tu peri, mihi nondum est otium, neque lubet.

Dii te omnes perdant; ubi tu dilituisti? ubi ceddò?
 Num in Pythagoræ spatio extra cælum ultimum?
 Num in *Plutonis* Tartaro? aut in specu *Trophonii*?
 Num in limbo *Patrum*, aut *Papa* purgatorio,
 Aut in alio ficto loco? in vero non fuisse juraverim.

Part. Mitte, quæso, nugas, dic quid est, quod me velis.

Ubique. Quod te velim? litteras ad te habeo serias
 A, Rege meo, *Ame*; responsum expecto tuum;
 Dum quæro, satis diu est; amplius moræ res non patitur.

Part. At interim, ne moreris, linguam, dum lego, re-
 (prime.

Ubique. Age ergo, ne moreris, tam mutus, quam piscis, ero.

Quàm ille lentè legit! credo numerare literas;
 Nam si numerâsset, nedum verba, syllabas,
 Jam pridem percurrisset: quàm ægrè linguam contineo?
 Non vivam potius quàm non eloquar;
 Num satis cogitasti? num deliberasti? quid tandem das consilii?

Part. Quàm vellem inter ipsos Reges (si fieri potest) gratiam
 Componere? quàm à cœptis deducere? Non potest
 Sine magno malo, & totius Provinciæ
Grammaticæ luctuoso damno, hoc bellum geri.

Ubique De malo nihil ad te attinet, Rex ipse viderit;
 Quid de auxilio, quod petit, responsi refers?

Parti. Equidem illi, pro officio, omnia debeo,
 Sed prudenter malo, quàm violenter, consulere.

Ubique. Nihilo plus agis, quàm si imbrem in cribro geras;
 Laterem lavas: itaque Confestim arma para,
 Et fac te nobis Ducem, *Nomini* hostem, fortiter præbeas,
 Jam præfagit animus certum illius malum;
 Rideo ante pugnam, dum animo intueor
 Mutila, manca, & *Heteroclita Nomina*.

Part. Ego, quæ vestra sunt in me merita,
 Nequeo quin ad vos meas opes, & copias mittam.

Ubique. Facis jam, quod te decet.

Part. Verùm, cùm multum *Nomini* debeo,
 Dabitis ergò veniam, si apertè in aciem non venero.
 Et, quam debeam illi, extinguiam gratiam.

Ubique. Ut lubet, nos de eo non laboramus, dummodò
 Legiones firmas mittas, & opem fortem feras;
 Inter *Neutra Passiva* fac memineris
 Ne desint nobis *Prandeo, Cæno*, & ejus generis reliqui,
 Qui pane & potu labores prælii mitigent.

Part. Mittam sanè, quando ita vis.

Ubique. Jam me amas.

Part. Mittam etiam *præteritorum, futurorum, & presentium*
Participiorum centum plaustra; &, quia non possunt iter
 Pedibus facere, addam etiam mille camelos *Compositorum*

Ubi. O virum nobilem! Juro tibi per dextram tunicæ man-
 Si nobis contingat victoria, te non amplius (ticam,
 Futurum *Participium*: noster totus eris.

Hoccine ergo vis ut nunciem Regi meo? nam propero.

Part. Sanè, atque ei meo nomine salutem dicas plurimam.
 Abiit.

Abiit. quid est quod malim, quàm huic igni addere fomitem?
 Sed, ne sentiant Reges, aliud oportet linguâ promptum,
 Aliud pectore habere clausum.
 Nam ea demum est sapientia,
Marte quem non potes, arte vincere.
 Quod si ex animi sententiâ acciderit,
 Spero fore, ut solus *Grammatica* potiar imperio.
 Promittam utrique firmas copias,
 Mittam neutri, adero in subsidiis;
 Si violanda est uspiam, propter Regnum violanda est, fides.
 Sed, Sr. video adventare *Conjunctionem Simul.*
 Perii, si hæc audivit homo pacificus.

ACTUS II. SCENA IV.

SIMUL. PARTICIPIUM.

Simul. **S** Alve, *Participium.*

Parti. Tu quoque sis salvus.

Sim. Factus in tempore obviâ mihi,

Ut opportunitas mihi non potuerit opportuniùs.

Part. Quid rei est obsecro?

Sim. Est quod te moneam, animum si libet advertere.

Part. Libenter equidem.

Sim. Quæ inter Principes ortæ sunt, inimicitias
 Non ignoras.

Part. Audi equidem.

Sim. Non solis sibi ipsis,

Sed nobis omnibus, periculum dabit:

Id te, pro tuâ prudentiâ, arbitror intelligere.

Part. Intelligo satis, sed insanis quid facies hominibus?

Sim. Tuum est, pro dignitate tuâ, operam ut parem consiliis
 Tuum est nascenti malo, ne serpat longiùs, occurrere. (des;

Part. Nihil est facilius dictu; sed quare meum sit, edoce.

Sim. Tu, post reges, primus es, utrique plurimum
 Debes, uterque amant plurimum.

Res communis jam agitur,

Concordiâ fiat nostra Respublica.

Illorum alter perire solus non potest.

Omnes nos peribimus *Simul.*

Part.

Part. Est fanè, quod dicis; sed non est istuc
 In manu meâ; non sum mei Juris homo;
 Duobus enim ego servio dominis;
 Alteri, quantum addo, tantum detraho,
 Nec quidquam possum cum altero agere,
 Nisi fidem apud alterum violem:
 Ad nullum (fateor) magis, quàm ad me, hæc res pertinet,
 Nulli potest hoc bellum esse miserius;
 Nam quisquis illorum peribit, peribit, *Simul*,
 Quicquid illius habeo; quare te rogo.
 Obnixè, *Simul*, ut aliquem huic rei dispicias,
 Qui autoritate, & gratiâ apud utrumque valeat,
 Neutri debeat quicquam; ego, qui utrique debeo,
 Ad hanc rem nihil possum conferre commodi.
 Ego, ut rem meam curem, hinc abeo.
 Tu, quod facis, *Simul*, fac quæso sedulô.

ACTUS II. SCENA V.

SIMUL solus.

Simul. **N**Æ ille parum sapit, qui sibi non sapit;
 Qui in publicum consulit rectè, ille sibi
 Simul, & Reipublicæ consulit suæ;
 Sed, qui sibi seorsum cavet, publica negligit,
 Cum publico (velit nolit) peribit simul:
 Hic fortasse, ex hoc diffidio Principum,
 Montes sibi stultus pollicetur aureos;
 Miser, qui suum bonum cum malis jungit publicis,
 Quæ vita erit *Participio in Grammatica* provinciâ
Absque Verbis & Nominibus? sine quibus
 Neque *flecti*, neque in *oratione consistere*,
 Neque *sensum ordiri*, neque *perficere* ullum potest,
 Neque quidquam sapere *Grammaticum*;
 Sed regnandi *cæca* libido non finit
 Sua mala cernere, dum malis remedium
 Adhuc relinquitur; verum ubi medentium
 Manus fugerunt, tum demum — sed serò, sapiunt.
 Insanus, quisquis in eâdem nave navigans
 Ex naufragio speret sibi aliquid boni.

Sed

Sed surdis cano, nemo est in totâ Provinciâ
Grammatica (si me solum excipis)
 Qui à pacis non abhorreat artibus;
 Alium alia movet necessitudo Principum;
Pronomina sunt in clientelâ *Nominum*,
Prepositiones illorum inserviunt *Casibus*,
Adverbia verbis adhærent, *Nominibus*
Interjectiones; infelix *Participium*
 In communi luctu sua statuit solatia;
 Mihi relinquitur soli pacis studium.
 In meas utinam posset leges conficier,
 Equidem meo munere perpulchrè fungerer;
 Sed hoc miserum, nos, qui volumus optimè,
 Posse minimè, & quàm velle, nihil posse aliud.
 Adibo tamen Reges, ne meo desim officio.

ACTUS II. SCENA VI.

SIMUL. POETA.

Simul. **L**ites audio ortas, mi *Poeta* ornatissime,
 Inter te, & *Verborum* Principem:
 Principio tamen ego vos ambos
 Hoc mihi credere vehementer velim;
 Hoc crede mihi, *Poeta*, Rempublicam non curo meam.
 Quæ vos tam inconsiderata incessit vecordia?
 Quæ vos stimulat ira privata
 Ita, ut rem non spectetis publicam?
 Quid futurum est vobis vitæ, si quid alteri
 Acciderit humanitùs? quem tum in *Oratione* locum,
 Extincta *verborum* gente, habiturum te putas?
 Nonne vides, sublatis *Verbis*, etiam sublatum iri *Nomina*?
 Sine quibus mutum & mortuum esse *Poetam* quis non videt?
 Omnem si projecisti curam, & amorem salutis publicæ,
 At, saltem, privata te tangat res, & decus tuum.
Poet. Quid tu me censes, *Simul*, futilem, & hominem nihili,
 Adeò esse cæcum, & rerum imperitum,
 Ut opus sit mihi consilio tuo?
 Ego & mihi & Rei *Grammatica* providero,
 Etsi te, & tuo caream consilio;
 Tu si me, quod simulas, amas,

Ad

Ad provinciam tuam redi, & copias, quantæ sunt,
Tuas instrue, est nunc ubi amorem probem tuum.

Sim. Equidem (ut ingenuè fatear) homo sum multarum par-
Utrique servio, utrique cupio, & *Verbo*, & *Nomini*; (*tuum*,
Si quid in *Commune* possum, paratus sum consulere;
Alteri non tam cupio bene, ut alteri cupiam malè;
Ego *Nomina*, si quando est opus, & *Verba* copulo;
Communis servus sum totius *Grammaticæ*; non studeo
Partibus, nisi fortè *partium* lites possum componere:
Sed me, quæso, vide; fac te *Verborum* gentem funditùs
Posse perdere; quis relictus *rectis tuis* transitus,
Dic sodes, in *obliquos*? quod *personarum* vinculum
Verborum si perdis, peris ipse; consilium in melius refer;
Sine te, quæso, ab hac perniciosâ deduci sententiâ.

Poeta. Multum te fallis, *Simul*; sed video, ut tua pietas est,
Bonum esse te virum, volo igitur quod habeo
Exponere consilii: ne quid me putes facturum in Rempubli-
Nihil ego magis esse salvum nec cupio, nec volo; (cam;
Non mea salus magis mihi cordi, quàm totius Provinciæ:
Totam *Verborum* gentem delere non est consilium;
Tantum volo armis, fame, flammâ, & cæteris belli malis,
Eò redigere, ut mihi serviat necessariò.
Præterea, sunt mihi *Præpositiones* genti meæ fidissimæ,
Quarum aliæ *Accusativos*, aliæ *Ablativos* regunt;
Una etiam in *Genitivos plurales* fertur *Tenus*:
His accedit *Participiorum* natio, quæ *casus* mihi
Debet, & *genera*; hæc libenter *Verborum* fungentur munere.
Nonne vides ut, jam, in *Ablativo* posita
Verbi Subjunctivi, omissæ & vicem *Conjunctionis* suppleant?
Hæc (mihi crede) satis sunt provisa;
Tu, quæ nostra est provincia,
Reliqua nostræ permitte fidei.

Sim. Satis te scio esse providum; sed plus vident
Oculi, quàm oculus; Tu, mi *Poeta*, si sapias,
Amicos adhibebis in consilium:
Non tam potest facilitè *Verborum*, & *Nominum*
Familiaritas & consuetudo divelli,
Sine summâ perniciæ Provinciæ *Grammaticæ*:
Deinde novas leges sancire, nova cuique munera
Dividere, res est tanti laboris, & negotii,

Ut

Ut nec dies nec noctes vacuas à laboribus,
Nec liberas sis habiturus ad somnium, & cibos.
Ad hæc; cùm, jam, tanto labore *Carmina* conficias,
Cùm vix suppetant quibus *rem* describas splendide,
Quid futurum censes extincta *Verborum* gente?
Vide, quæ tua est prudentia, queis torquere molestiis.

Poet. Sunt ista quidem vera, nec tu mihi vana consulis;
Sed edè progressum est, ut non possum sine dedecore
Pedem referre; id, si possim, libenter sanè velim.

Simul. Visne ergo ut ego cum verbo agam, si queam
Ullo modo ad æquas & honestas leges utrumque flectere.

Poeta. Sanè; gratiamque habiturus sum maximam tibi.

Simul. Meritò te semper amavi, *Poeta*, & nunc amo pluri-
(mum.

ACTUS II. SCENA VII.

SIMUL. AMO.

Simul. **I**Nsanum magnum molior negotium,
Metuoque ut hodie possum emolirier;
Nam, ex amore pristino *Amorem* audio verfum in odium,
Ut *amoris* nullum retineat vestigium.
Adibotamen Reges, &, quod possum, experiar.
Amorem, summum suum & *Verborum* Principem,
Plurimà salute impertit amicus *Simul*.

Amo. Facis, quod te decet, *Simul*; sed ubi milites?

Simul. Si me amas, quod faustum foelixque sit tibi,
Et tuo regno, non opus est milite.

Ego & tuus sum, & *Poeta*, servus; .

Agam in commune, quod communem servum decet,

Ut consulam: vide quantum incidat mali

Ad utrumque ex hoc bello, & te pœniteat.

Amo. Quid tibi hanc rem curatio, aut mutatio est?

Nisi milites, & abis quamprimum, paras tuos

Mihi in auxilium, frustra rogas.

Simul. Salutem precor tibi ita, ut sit mihi;

Sed pessimè istuc in te, atque in omnes consulis.

Amo. Quid ais, omnium! nisi actutum fugis, feres

Infortunium magnum, depexum adeò,

Adeoque exornatum reddam, ut, dum vivas, scelus,

Hujus

Hujus loci, dieique, meique semper memineris.
 Ego, si nescis, *Poetam* amavi pridem,
 Nunc tantum odi, quântum qui maximè ———
 Sic fit, ita nunc vivitur, totus ego
 Vel amoris, vel odii, incendor flammis,
 Nihil medii; proin' tu, nisi perire vis,
 De pace tace, de *Poeta* silentium.

Simul. Væ misero mihi, væ civibus *Grammatica*!
 Quò me vertam? aut quid nunc faciam?
 Nulla nunc reliqua spes est, nullum præsidium
 Salutis; de nobis video actum penitus,
 Et nostrâ Republicâ: quàm vellem aliquò divertere,
 Ne tanti fim particeps mali,
 Aut tantæ spectator miser miseriæ.
 Utinam falsus, ac mendax inveniar vates,
 Ac non tantum nobis impendeat malum.

ACTUS III. SCENA I.

ILLE, POETA, EGO *Dux*, CLS *Regina*, PAPA *Dux*.

Ille, **P**ostquam legationem obivi meam,
 Ad Regem redeo; sed eccum ipsum video;
 Regem suum, Regum omnium invictissimum,
Verborum juratum hostem, salvere jubet
 Ille, fervorum omnium observantissimus:

Poeta. Gratus ades, *Ille*; adiisti, quos volui,
 Et mandata ad illos pertulisti mea?

Ille. Adii, pertuli, effeci, perfeci; vasa jube
 Pura apparari ad rem divinam, tibi cito
 Aquam afferri puram, pinguem, & propitiam.

Poeta. Cur ———?

Ille. Ut sacrifices.

Poeta. Cui deo?

Ille. Nostro, ———umh, umh——

Nam ego nunc sum tibi summus *Jupiter*,
 Salus, item lux, gaudium, vita;
 Proin para te, ut hunc Deum saturitate facias tuum.

Poeta. Esurire mihi videtur.

Ille Mihi esurio, non tibi.

Poeta. Tuo arbitrato, & more, sed faciliè patiar.

Ille. Sin scias, quid boni portem, pingue mihi litares.

Poeta. Si quid boni est.

Ille. Ergo accipe, lætitiâ quidem fero,
Adsum tibi in auxilium copiæ, meâ operâ,
Quæ hostes fundant, lacerent, dissipent,
Edant, si placeat, carnes, bibant sanguinem;
Et, quod tute maximè cupis, egoque volo,
Te totius dominum faciant Grammaticæ.

Poeta. Summam voluptatem narras, sed ubi sunt?

Ego. Adsum ego tibi, *Poeta*, Rex invictissime.
Paratus ad omnia, quæ mihi imperas,
Etenim sum oriandus ex familiâ
Tuâ, propinquitatis memor & officii.

Poeta. Laudo constantiam, facis tu quidem, quod te decet,
Et quod summam à me merebitur gratiam.
Sed ubi Milites?

Ego. Negotium dedi, legatis meis, *Tu idem & Sui dem*,
Hominibus sanè validis, & fortissimis,
Exercitum ut conscriberent, naves conscenderent,
Et huc ad me continuò convocarent sine morâ.
Illi imperata faciunt; *Possessiva, Gentilia,*
Relativa, Primitiva, Derivativa, cum *Articulis*,
Confestim armant *Numeris, Figuris, Personis, Casibus.*

Ego, interea, ad te transcurri, de voluntate ut cognoscerem.

Poeta. Rectè fecisti; ad portum abi, & præstolare tuos
Advenientes, in castra ducito, ego mox adero.
Ubi reliqui?

Cis. Etenim vivat Rex *Poeta* meus.
Ecce, tibi adsum cum meis fidissimis *Amazonibus*,
Multum me *Verbum* ad partes sollicitavit suas;
Et, ut ingenuè fatear quod res est, illi debeo
Aliquid; neq; ignoras dedisse, ut *Verbis* suis præirem,
Et ad multas res signandas ducerem;
Hujus ille à me reposcit mercedem beneficii,
Ut illius partes sequerer; &, nisi deberem plura
Tibi, paruissem. Tu me facis Regni participem tui,
Dasque mihi, ut tuis regendis præessem *Casibus*;
Non committam, ut me tempus ullum arguat ingrati animi:

Quare, ad te adduco viros, vires, opem, opes, fidem,
& copias.

Poeta. Agnosco, quæ dicis, vera esse omnia, *Cis* fortissima,
Et, quos tibi dedi honores, eos me puto locasse optimè!
Quod si nobis fortuna, quod non dubito, faveat,
Honore à me faxo afficiaris, ut mereris, duplici;
Redi in castra, & milites fessos de viâ refice.

Cis. Faciam.

Poeta. Vide, *Ille*, ne quid desit, quod *Cis* suis
Opus esse putet; si non suppetiat, fume de meo.
Atque voca, ad tribunal nostrum, reliquos,
Ut intelligam universi vires exercitus.

Ille. Heus, *Interjectio*, ubi tu, malè latitas?
Rex te vocat!

Papa. Heu, hei, hoi, apage!

Ille. Quid tu gemis?

Papa. Quia, quorsum hæc arma pertinerent, non video,
Sed *Papa*! Quid hoc hominis tam splendidi —?

At, at, at, Rex meus est *Poeta*, nèque prævideram;
Salve, *Poeta*, Grammaticæ ornamentum & decus.

Poeta. Et tu salve, *Papa* mirandissime;
Scis, quod mihi obtigerit?

Papa. Audi, sed miror magis, quàm credo,
Papa! Papa! Papa!

Poeta. Amo, *Verborum*, Rex (quem antea,
Ut tu bene nosti, feci plurimum)
Mihi hodie, in convivio, injurias intulit indignissimas.
Statuo ulcisci.

Papa. Euge, facis, ut virum fortem, & magni animi deest.

Poeta. Nosti quod te volo agere?
Ut dolores tuos in hominem mittas.

Papa. Faciam, ut cantitent, hui! hei! hoi!
Vae miseris! quantâ de spe decidimus!

Ille. Et meritò, nam efficiemus, ut volitent
Ad cœlum, brachia, pedes, capita illorum.

Papa. Ha, ha, he, dici non potest,
Quantum sum risurus tanto spectaculo.

Poeta. Redi in castra, & triumphum cane.
Victoria est in manibus.

Papa. Mars *Evohe!* Io *Triumphum!* Io *Triumphum!*

ACTUS

ACTUS III. SCENA II.

AMO. ÆDEPOL Dux. UBIQUE.

Ubique. **E** Vafit fanè, & fuo tempore,
Nam fi prehendifsem, docuiffem gnaviter,
Quid fit triumphum ante victoriam canere.

Amo. Quid nunc agimus, Socii? unde incipimus?

Ædepol. Nam pugnare certum est.

Ubique. Quid, ais, agimus? quid aliud,
Quàm prandeamus? nam annus est postquam edimus.

Amo. Semper animus tibi in patinis.

Ubique. Sanè, nam libentius nusquam vivitur.

Amo. Apage te cum tuâ gulâ, cibi barathrum.
Quod venimus, agamus, quid consulitis?
An, ut ad *Poetam* mittamus, atque ad prælium
Provocemus, nam certum est de victoriâ.

Ædepol. Ita me Dii, Deæque, superi, inferi, medioximi!
Ita me Regina Juno, & Pallas, Jovis filia,
Ita me Ops, Jovis mater, & Saturnus, Jovis pater,
Ita me juvent Neptunus & Pluto, fratres ejusdem Jovis,
Ut, si *Poeta* comparetur viribus tuis, nihil est.
Nam, quæ sunt superbiffima ex *Nominibus*,
Tantum habent *sex singulares* satellites;
Et totidem *plurales*, præterea, bona
Pars Militum illius *Verborum* est soboles,
Quæ in *Parentes* tam ingrata esse non potest,
Ut enses stringat in illorum viscera.
At verò, cùm tuas recenseo copias,
Dii immortales! quàm infinita res est!
Imprimis, *singula Verba* habent *sex Modos*,
Proinde singuli *Modi* habent *quinque Tempora*,
Tempora autem *tres Personas* in *Numero*
Utroque: Quæ centum & octoginta millia faciunt,
Cum integrâ illius comparandâ *Provincia*.
Activorum verborum gens est fortiffima;
Et *Passivorum* etiam natio multum potest,
Frigoris & inediae juxtâ *patiens*,
Quæ est fortiffimorum virorum & militum
Prima laus. —

Ubiq̃ue Sunt hæc, Dux incl̃yte, verissima :
Neque enim, five viros species, five numerum
Sunt ulla arma comparanda cum tuis.

Habes, præter quos ille recensuit, ingentes
Cimbrorum & Saxonum copias,

Virorum fortissimorum, quos ego genui
Ex, meâ Coniuge, *Nusquam*, *Ubiquitarias*
Vocant, gentem sanè bellicocissimam.

Horum alteri Angliam occupârunt,
Alteri Romanos ausi sunt invadere antiquitus.

Ædepol. Castor, Ecastor, Hercle, Mehercle, Pol, *Ædepol*,
Oportet valdè mirandos esse homines
Qui *nusquam* & *ubique* habent parentes.

Amo. Placet ergo, ut mittamus aliquem Legatum,
Qui, quid habeamus animi nuntiet,
Bellumque toti genti indicat *Nominum*.

Ædepol. Deus fidius, medijs fidijs, nullum consilium
Potest certius, aut ad honorem aut decus
Splendidius dari.

Amo. Eamus igitur, & videamus intus, qui sit maximè
Ad hoc munus & officium idoneus.

ACTUS III. SCENA III.

SOLOECISMUS, BARBARISMUS, TRAUJLISMUS, CACATONUS,
Grammatica Pestes.

Solœcismus **N**unc nos licemus per regnum diffideas
Liberaliter, quodcunq; venit in os, loquere.

Ego nunquam curavit floccos Grammaticales regulas;
Sed Ego accepit de severus Priscianus bonus remedium :
Quia ille vapulavit me millies in Scholam;
Ego nunc, inter sodalibus meis, frangam illum caput;
Tam tuber ego fecisti, quàm fungus est.

Barbarismus. Ego certè bonum remedium de illo acci-
Nam ille nimis curiosus pro me fuit semper; (piam;
Nam, quamvis ego semper loquebar congruè,
Tamen vapulavit me in Scholâ;
Quia dixit me loqui barbarè,
Nam quia regnum ejus est perfectam, gaudio.

Cacatonus.

Cacatonus. Læ-ti-tia certè est in cordibis meis,
Quando videbo illius sanguinere caput
Tantum, quantum ille fecit sanguinere nates meas.

Traulismus. Væ, væ, illis pediculosis Grammaticis;
Nos illam illorum provinciam de-pe-di-cu-labimus
Ut nihil posthac habeant, quod edant; nisi pediculos,
Qui nos hæcenus ederunt, habeant.
Væ, væ, illis pediculosis Grammaticis.

ACTUS III. SCENA IV.

AMO. SODES. *Legatus ad Lîmina.*

Amo. **N**ON est tibi ignotum, quòd omnium aures & ani-
Jam diu occupavit, quibus me Poeta (mos
Convitiis incesse-rit in convivio modò;
Ne eam inultam feram contumeliam
Ad Senatum retuli; iis visum, ut ferro, fame,
Flammâ vindictam de *Nomine* fortiter expetem.
Tu, qui natus es ad provocandum ingenio,
Visus es nobis ad hanc legationem obeundam
Maximè idoneus.

Sodes. Tu si jubes, ego illius nil metuo furores.

Amo. Equidem volo & jubeo, *Sodes;*
Tu me sequere, ut intus mandata accipias.

ACTUS III. SCENA V.

SIMUL. SODES.

Simul. **O** Infelix sæculum! O ætatem miseram!
O insanos Homines! O cæcos fui mali!
Quæ istos agunt intemperiae?
Quò ferunt infernales furiae?
Quò ruunt in suam perniciem præcipites?
Quantos in suos moliantur montes mali?
Verborum gentem vult delere *Nominum* furor,
Nominum nationem vult extinguere *Verborum* amentia,
Ac si, sublati Verbis, regnare possunt *Nomina*,
Aut potiri rerum *Verba*, sublati *Nominibus*,
Ac non amore vivant, moriantur discordiâ;

Quis rerum tam imperitus est?
 Quis tam cæcus est, qui nescit
 Sine *Verbis* non posse in se *Nomina* transire?
Verba esse nuda, nisi adhæreant *Nominibus*?
 Ex meris *Verbis* nulla est oratio,
 Et *Nominibus* meris nullus sensus;
 Sed ex mutuâ consuetudine,
 Et horum concordia, & amplexu mutuo
 Omnis orationis planè plena complexio.
 Non est (quam isti inceptant stulti) pugna nova,
 Audivisse memini veterem ex maioribus
 Hanc fuisse contentionem; sed de consilio
 Prudentium, cum res spectaret ad arma, compositam
 Litem fuisse, & conventum in has perpetuas leges;
 Ut Recti *Nominum*, *Verborum* Personæ, & Numero,
 Præessent; & *Verba obliquos Nominum* casus regerent;
Verbum in suos Infinitos, *Nomen* transiret in suos
 Genitivos: ut partes reliquæ ad hæc
 His servirent duobus; hæc ad hunc manserunt diem:
 Nunc stulti isti ad eosdem relabuntur scopulos,
 Ad idem impingunt saxum, nec veris obtemperant
 Consiliis; se mutuis vulneribus
 Eunt perditum; nec se patiuntur corrigi.
 Heu, heu, heu, quò me vertam?
 Aut quid inceptem consilii?
 Quid, nisi hic paulisper quiescam!

Sodes. Deus bonè! quàm intus variatum est consiliis!
 Alius censet non mittendum esse belli nuncium;
 Alius inhonestum invadere imprudentem;
 Alius mittendum, & æternum Poetæ silentium indicendum;
 Alius non perdendam esse artem Poeticam;
 Quid omnes referam eorum sententias?
 Videtur verum, quod vulgò dicitur,
Tot sententia, quot homines, tot sensus, quot capita.
 In hoc unum omnes unâ voce congruunt;
 Domandam esse bello *Nominis* superbiam;
 Et mihi tandem dant negotium, ut bellum denunciem.
Simul. Heus, heus, *Sodes*, quò tantopere properas?
Sodes. Quò me misit REX meus, & Dominus;
 Ut atrox bellum indicam *Nomini*.

Simul.

Simul. Noli, mi *Sodes*, si me amas, facere.

Sodes. Egone ut Domino meo non paream?

Simul. At charior tibi debet esse *Respublica*,
Corrigendus Dominus rectis consiliis.

Sodes. Tu, qui sapis, eis consule; certum est mihi
Authoritatem Domini non defugere.

Simul. Heu perit res! heu perit penitus!
Hic neque consilii, neque auxilii ulla est copia,
Restant quatuor exorandi Grammaticæ judices,
Priscianus, *Linacrus*, *Despauterius*, & *Lilius*,
Res illorum agitur, ac hos provocare certum est,
Si quid adhuc authoritatis relinquitur.

ACTUS IV. SCENA I.

SODES. POETA. ILLE.

Sodes. **H**ÆC, opinor, sunt castra *Nominum*;
Adeone furiosum hominem? sed eccum ipsum
Nihil quidquam opportunius accidit. (video;
Amantissimus suorum Rex meus, Amo,
Et tibi infestissimus, Dux atque Imperator
Belli invictissimus, Heres indubitatus,
Et Rex totius Grammaticæ,
Poetæ, nominum pessimo Tyranno,
Pro pristina salute, mittit ferrum,
Famem, flammam, pestemque diram.

Ille. Nugæ sunt, quas blatis; nec quidquam terroris ad-

Poeta. Quis tu es, qui audes nos laceffere? (ferunt.

Sodes. *Sodes* sum, de gente *Adverbiorum*,
Qui te, *Sodes*, *Sodes*, provoco.

Poeta. Hancine verbosâ nobis de gente salutem
Mittit Amo? Tantine putat sua verbula pendî?

Verba movent timidos, non fortia pectora terrent.

At nos, pro verbis, illi ferrumque, famemque,
Mittimus, & flammam, vel, si quam fortè salutem

Cerberus ex imo dicas *Phlegethonte*, vel atris

Horrescens *Hecate colubris*, vel quicquid *Avernus*

Incolit horrendum, squallens, deforme, cruentum,

Hanc putet ex animo Nos, Nos, dixisse salutem.

Ille.

Ille. Sodes, cape hanc salutem, & refer tuis.

Sodes. Immo relinquo vobis: vos, quam peperistis, tol-

Ille At tu vale malè— O mi *Sodes.* (lite.

Sodes. Et tu, mi *Illede*, malè peri.

ACTUS IV. SCENA II.

ILLE. POETA. CIS. EGO. PAPA.

Poeta. **V**Idetis, commilitones fortissimi,
Quàm indignis *Amo* me laceffit modis.

Unum tantum relinquitur, ut, quantum possumus,
Accingamur ad prælium. Nunquid placet?

Ille. Nunquid placet? num tu de eorum adhuc
Dubitas voluntate? turpe fuisset non progredi;
Progressum pedem referre, turpissimum.
Equidem æternam famem malim meis faucibus,
(Quod ego malum malorum omnium maximè metuo)
Quàm *te*, in *te*, & *tuos*, tantum admittere dedecus.

Cis. Quin tu (de nobis nil prorsus dubita)
Aude, & certam tibi pollicere victoriam.

Ego. Aude, mi Poëta, jam opus est viribus, non consiliis.

Papa. Tu, mi Rex, si tantum audes, ego *Doloribus*
Omnes tibi hostes tuos conficiam,
Mittam in eos *heu, hei, hoi*, (*frange-cordios.*)

Poeta. Nec ego metuo, neque de voluntate
Dubito, aut nostris viribus: Ergo tu, *Cis*,
Cum tuis *Amazonibus*, in dextro cornu curabis,
In lævo *Egonides*. —

Papa cum suis *Doloribus* agmen medium
Tenebit, ut terrorem hostibus injiciat
Non parvum: Ego in secundâ acie curabo.

Ille cum *Adjectivis* erit in præfidiis;

Sed miror non adesse *Participium*.

Cum venerit, *Ille*, cum præsidio junge te.

Nunc, Commilitones, oratione non est opus

Ut vos animem: omnis spes est in manibus,

In pedibus infamia, & turpe dedecus.

Mementote cum *Verbis* esse prælium,

Vobis,

Vobis, *quæ*, non virorum, verùm mulierum
Sunt arma. Vos *verba* in fugam *verberibus*
Vertite; hoc unum facite memineritis
In fugâ plus esse, quàm in prælio, periculi:
Pugnate fortiter, hostes fundite,
Pellite, vertite, fugate, vincite,
Speculator, *Ille*, quid rerum gerant;
Nos, interea, instruemus aciem.

ACTUS IV. SCENA III.

UBIQUE. ILLE.

Ille. **Q**uis hic homo, qui nobis venit obviam?
Si non incerti me fallant oculi,

Ubique cit, mei ordinis atque loci,
Qui semel pransus est duo jugera tritici,
Sex dolia vini, duos boves, decem oves,
Præter gallinarum, perdicum, palumbarum, &
Coturnicum ingentem gregem.

Ubique. *Ille* demne video, parasitum Nominis?
Ipse est; adibo hominem.— Salve, Barathrum
Ciborum, ferculorum totorum helluo.

Ille. Et tu, jurate *Bacchi* hostis & *Cereris*,
Malè peri, quando nos una mensa non capit.

Ubique. Haud malè salutem dicis; sed tu peri potius,
Si quidem pereundum est alteri.

Nunquid esuris?

Ille. Quid rogas?

Ubique. Numnam fame perire cupis?

Ille. Malo saturitate.

Ubique. Credo; sed fame perit potius,
Quisquis *Poeta* servit famelico.

Ille. Quid, qui *amatori* misero? sed quid agitur apud vos?

Ubique. Focus struitur quinque millia longus,
Latus verò decem stadia, non amplius.

Ille. Tu quid ais? in quem usum?

Ubique. Ad coquendum quicquid terrestrium,
Volatilium, aquatilium gens *Nominum* alit.

Ille. Cui ventri?

Ubique. Nostro.

Ille.

Ille. Credo, nam, quàm sit capax venter tibi,
Jam totos decem annos scio.

Sed heus tu, quid nobis relinquitis?

Ubique. Famem.

Ille. Habeo gratiam: debeo sanè tibi,
Et, quod grati primum est argumentum animi,
Dabo, quam possum, operam, ut rependam brevissimè.
Sed heus, *Ubique*, quid capitis consilii?
Desere nos miseros vultis funditùs?

Ubique. Funditùs——ut nullum vestigium *Nominum*
Linquamus; nam nihil aliud estis quàm *Nomina*.

Nos verò, vobis extinctis, fingemus nova

Alia, quæ nobis pariant æternum decus.

Ille. Contra naturam mihi sapere videmini;
Nam, sublato *Poetà*, quis *amores* canet?

Aut quis *amore* amicam placet, aut tollat laudibus?

Ubique. Nos id videbimus; id vestrâ nihil refert.

Ille. Videte etiam ne ferò vos & nequicquam pœniteat.
Nam multa facimus temerè,

Quæ infecta esse volumus,

Quando infecta esse possunt nullo modo.

Crede mihi, facilius est *Nomini*, sine *Verbo*,

Quàm *Verbo*, sine *Nomine*, vivere;

Habemus firmas copias, Regem invicti animi,

Qui *Amatorem* non pluris, quàm muscam, facit.

Ego te, *Ubique*, brevi, *nusquam* fecero.

Ubique. Magnifica verò vox!

Ille. *Verba* linquimus nos *Verbis*,
Vos datis *Verba*, nos autem *Verbera*.

Ubique. *Passiva* scilicet.

Ille. *Activa* senties.

Ubique. Heus, heus, *Ille*, unum te volo.

Ille. Dic quid est.

Ubique. Abi citò & suspende te, ne pereas in prælio.

Ille. Non vacat mihi, neque convenit ad eam operam;
Vacat tibi, & tuo Hero; habetis paratum carnificem.

ACTUS IV. SCENA IV.

AMO. ÆDEPOL. UBIQUE.

Amo. **N**ON me latet, Milites, *verba* virtutem non addere,
 Neque *oratione* fieri fortes, quos natura genuit
 Sed de virtute vestra nihil dubito, (timidos.
 Ea mihi spectata est fatis; jam diu scio
 Quam fortes & fidi fitis -- de vestris ut dicam hostibus;
 Diverſa eſt ex diverſis gentibus hominum turba.
 Ex *Nominibus* vanis, *Interjectionibus* tumidis,
Præpoſitionibus timidis, & *Conjunctionibus* inanibus;
 Animis inter ſe, incertis, & voluntate ambigua.
 Vos, è contrâ, unius gentis cives, quibus idem eſt utile
 Et inutile; quibus vita, & mors, communis;
 Patria una, unus Imperator, periculum unum:
 At unam oportet eſſe voluntatem, unam ſemper ad pericula
 Ferenda, ſuperandaque, alacritatem in præliis.
 Metus periculum, audacia ſalutem fert; pergite,
 Atque imbelles hoſtes, ſervos tuos, qui in Dominos
 Arma capiunt ſclerata, ſternite, fundite;
 Vultum veſtrum, mihi credite, nunquam ferent.
 Gloria, victoria, res & opes ſita ſunt in manibus;
 Audenti decus, timenti proponitur dedecus.

Ædepol. Ita me Caſtor & Pollux, ita Juno ſervet & Jupiter,
 Ut ego hodie *Nominum* manipulos
 Fugabo ad *Tartarum*, & in *Cocyto*
 Flumine ſubmergam miſeros.

Ubiq. De nobis jubeo eſſe ſecurum, junge mihi, *Edo*,
 Tibiq; *Nominum* turmas omnes ſolus edam. (ſervum tuum,

Amo. Novi equidem virtutem ſatis.
 Tu, *Ædepol*, inſtrue aciem,
 Vide tu, *Ubiq.*, quid hoſtes rerum gerant,
 Ego, poſt principia, ſignum dabo omnibus.

ACTUS

ACTUS IV. SCENA V.

UBIQUE. EDO. SUM. ILLE.

Ubique. **H**AUD stultè sapit, quisquis ante cavet quàm do-
 Nam nos satis periculis objicimur! (leat,
 Solis tam longè ante Legiones si quid mali
 Nobis acciderit, nescis quantum Respublica
 Damni ferat, extinctâ si *Edendi* facultate perimus fame.
 Et, me sublato, perit etiam,
 Qui tibi fidelem navet operam.

Edo. Providè: sanè ego mihi videro,
 Tu, si libet, solus peri.
 Sed heus; unum est neglectum nimis à nobis,
 Sumus hîc soli sine viatico, periculum
 Ne hîc in montibus pereamus fame.

Ubique. Istuc nihil est pericli, huic ego malo
 Subveni satis, nunquam sum ventris tam negligens,
 Meo satis habeo ventri quod sufficiat,
 Tibi, qui nihil aliud facis, quàm *Edis*,
 Nunquam deest quod *Edas*;
 Sed, heus tu, vide quàm sum condus optimus.

Edo. Et primus etiam.

Ubique. Promo mihi, non tibi,
 Tu me, quàm scitè *Edam*, vide.

Edo. Utrique id sufficeret; me si non permittas
 Simul edere at fugere ne——
 Sed quid hoc hominis, qui fugit ab exercitu?
 Heus tu, bone vir, quis tu es?
 Dic mihi quò fugis à prælio?

Sum. Ego *Sum*, si nescis, Ego *Sum*——
 Nil pudet *Nomen* profiteri meum.
 Sed tu, qui non aliud facis
 Quàm *Edis*, quid tibi mecum?
 Aut cur tibi respondeam quorsum abeam?

Ubique. Quia sic libitum est; aut responde, aut morere.

Sum. Ne *Hercules* quidem contra duos,
 Malo respondere bis, quàm mori semel;
 Magna mihi affinitas cum *Nominibus Substantivis*,

His subsum solis, nec, his sublati,
Est quidquam, cui subsum, aliud;
Ego hæc & me perire simul
Non possum pati, ideo fugio,
In commune ut liberius consulam.

Ubique. Quid ais omnium — ?

Tibi id licere impunè putas?

Sum. Si quid est, quod dem vobis,
Sinite ad *Substantiva* ut transeam,
Et, quod *Edatis*, abundè dabo.

Ubique. Tu ut *Substantiva* des nobis, Transfuga;
Dentibus quæ sunt destinata nostris.

Ille. Quid hominum? quid hoc?
Paratæ mensæ? præda hæc destinata est mihi;
Vos *Substantiva* esurite, ego hæc interea edam.

Ubique. Tu, *Edo*, serva hunc magnâ cum diligentia,
Liber captivus avi ferè consimilis est;
Semel fugiendi si data fuerit occasio,
Satis erit, nunquam post illam possis prendere.

Sum. Si non est, quod dem vobis,
Mene vis ut dem ipse in pedes?

Edo. Si dederis, erit extemplò mihi, quod dem tibi.

Sum. Avis me ferè consimilem faciam.

Edo. Ita ut dicis, nam, si faxis, te in caveam dabo.

Sum. Satis est *Verborum*, quid vultis me inanem dare?
Quidvis malo, quàm perire.

Edo. Sine me pretium hoc ferre,
Ubi homo est; Socius est.

Ubique. Sino.

Edo. Quia es inanis, neque quid alieni, quod des, habes,
Quid mihi de tuo liberaliter largiri libet.

Sum. Ego tibi *Præsentis Indicativi* mei largiar
Tres Personas, es, est, estis; *Imperativi* duas
Formas, es, esto; este estote;
Secundi modi *Subjunctivi Imperfectum* totum,
Ut pro ederem & cæteris,
Dicas impunè *essem, esses, & cætera.*

Edo. Adde *Infinitivum*, *Esse*, & liber esto.

Sum. Addo, vale; mementote jam id, quod ego dedi,
Nihilominus esse meum.

Ubique. Heu mensa vacua est, perimus miserè miseri,
Quid hoc (malum) rei est, quod nos odio perdiderit?

Edo. Miror sanè, nemo hîc fuit,
Sed quis cibi venter tam capax,
Qui tantum, tam citò, consumeret?

Ubique. Actum est de me hodie, sed potesne drachmam
Unam mihi dare, quam cras tibi reddam?

Edo. Vix hercle opinor si me opponam pignori;
Sed quid de drachmâ facere vis?

Ubique. Restem volo emere.

Edo. Quamobrem?

Ubique. Quâ me faciam penilem,
Certum est de me jam supplicium sumere;
Qui tantum bolum emiserim è faucibus;
Hoc flagitium non me finam ut impunè feram.

Edo. Quis mihi drachmam reddet, si dederim?
Tu, si ita certum est, per me pende, & peri,
Ego, ne drachma mihi simul pereat, caverò,
Jam ventum est in verum periculum famis,
Ego ad meos redeo.

Ubique. Et ego me suspendam paululum,
Saltem dum hæc à me abscedit ægrimonia.

ACTUS IV. SCENA VI.

SIMUL. PRISCIANUS.

Simul. **A**D te venio, spem, salutem, consilium, auxilium
expetens.

Prisc. Neque, Pol, consilii locum habeo, neque auxilii
Sed istud quidnam est? (copiam.)

Simul. Nisi tu & Collegæ succurratis,
Actum est de Grammaticâ.

Prisc. Quid ais, de Grammaticâ?

Simul. De Grammaticâ dico —

Tantæ tempestates litium

Ortæ sunt subitò inter Poetam & Amo,

Ut nil, nisi de bello, cogitent,

Et moliantur interitum alter alterius:

Ego, ut grâtiâ restituerem, feci officium;

Mea tam parum valuit apud eos oratio,

Ut

Ut jam ventum ad manus putem.

(prædicas?

Prisc. Me miserum! quid ego audio? nunquid verum

Simul. Verum prædico, & ipse, quod audiui dixi *singulis*,
Sed surdis cecini, laterem lavi; *Poeta* erat æquior;

Amo mihi minatus malum.

Prisc. Perimus penitus. —

Sed cur cesso Collegas convocare meos;

Ut huic subito subveniamus malo?

ACTUS V. SCENA I.

PRISCIANUS. LINACRUS. DESPAUTERIUS. LILIUS. SIMUL.

Prisc. **S** Alvete. ah! *Linacre*, te, & te, *Despauteri*, & te, *Lili*,
Vestra interest, vestra res agitur; nunquid (volo:

Audivisti istius? ad me venit *Simul*,

Vir bonus & prudens, & rei *Grammaticæ* amans,

Is ait inter *Nomen* & *Verbum* simultates maximas

Recens natas, quæ *Grammaticam* pessundabunt,

Nisi nos maturè occurramus malo;

Fecisse se officium, adiisse singulos,

Compellasse, monuisse, orasse ut meminerint

Quorsum pertinerent arma civilia;

Ait se non magis commovisse illos,

Quàm si essent lapides;

Rem spectare ad prælium,

Jam ventum esse ad manus:

Metuendum est ne succurramus serò nimis.

Lina. Itane desipiunt? Itane desæviunt Principes?

Eône processerunt discordiæ, ut unà perdant

Tot sæculorum labores?

Desp. Pereant illi potius. —

Lina. Quid est, *Simul*? unde orta est hæc contentio?

Simul. Ex vino nata est, unde omnia ferè mala.

Neque *Baccha* bacchantur *Bacchanalibus*

Furiosius, quàm isti de Principatu, inter *Cyathos*,

Rixabantur, & post *Cyathos*, digladiabantur.

Verbum sibi summum, *Nomen* sibi summum esse *Orationis*

Asterebant, sed lentioribus studiis:

(Imperium

Verbum contendit pendere à se *Nomina*,

Nomen *Verba* à nominativis suis;

Hinc ad jurgia ventum est, inde ad convitia,
 Et quæcunque mala ira atque offensus animus
 In eos solet, quibus succenset, vomere.
 Tandem ita discessum, ut sæva omnia alter alteri
 Minaretur; intentaretque interitum
 Alter alterius, post illa nihil, pro sanis, egerunt.
 Ego, imprimis, *Poetam* adii,
 Et eò tandem rem totam pepuli,
 Ut sibi, suisque prospiceret laboribus;
Amo verò nihil audiebat æqui,
 Nihil, nisi sanguinem, cædemque spirabat;
 Et mihi omnia, ni tacerem, mala
 Minatus est malè.

Lilius. Hoc gliscit, hoc jam serpit latius malum;
 Nisi maturè occurramus, perimus funditus.

Quid censetis? Quid primum faciemus, fratres?

Prisc. In summis periculis summo opus est consilio,
 Deliberandum est diu, quod statuendum, semel.

Ubi corrigendi minima copia,

Ibi peccandi nulla libertas.

Periculum toti *Grammatica* imminet *Provinciae*.

Id cavendum, ne accersamus, dum nitimur

Amoliri, malum: Qui non prudenter consulit,

Sæpe incurrit imprudens in contrarium.

Est demandatum nobis à *Mercurio*,

Literarum & linguarum Præfide,

Non *Grammatica* imperium, sed iudicium:

Esse iudices iussit litium omnium:

Aliena reddere dominis, suum cuique.

Non sunt nobis arma aut opes,

Quibus rebelles redigamus in ordinem:

Duo relicta sunt tantum remedia,

Primum, si nobis recta consulentibus,

Parere suâ sponte, sine vi, velint.

Alterum, si id nequimus, ut *Mercurium*

Accersamus, qui hanc nobis dedit provinciam.

Desp. Sapienter tu quidem, *Prisciane*, ut omnia.

Primum de nobis faciemus periculum,

Ut non defuisse *Mercurius* videat

Nos officio nostro.

Lilius.

Lilius. Rectè consulitis, accerse huc præcones,
Mittamus citò; hi imperata ad eos
Intrepidè ferant.

ACTUS V. SCENA II.

QUAMVIS. TAMEN. (*Præcones.*)

Quamvis. **A**TROX fanè adimus periculum,
Metuendum malè à malis,
Qui in se sæviunt, nequeunt nobis parcere.

Tamen. Si Præsidis iram timent, nobis
Nullam audent injuriam intentare;

Si non timent, fortis est perire,

Ut pareas ei, cui non parere

Summum est flagitium.

Qui Principi paret suo, felix, si vitat malum;

Felix etiam, quamvis impingat malo;

Illum fortuna, fides hunc commendat posteris.

Ascendamus suggestum; tu, ex scriptis, recita

Mandata, judicium; ego magnis lateribus

Quæ tu subjicias, aurito decantabo populo.

O yes, O yes, O yes.

Audite mandata quæ ferimus.

Mercurius, Jovis summi filius, Deorum munere,

Eloquentia & Arium Deus, Verbo & Nomini,

Grammaticæ satrapis, Salutem.

Quando nobis data Grammaticæ provincia fuit,

Totam divisimus in octo partes,

Ad tollendum discordia semina.

Pax, in principio, quam volumus,

Aliquamdiu stetit.

Tandem cœptum (qua est ingeniorum dissensio

Studentium sibi, non Reipublica) de jure Partium

Quæri; nos ad illam accersiti controversiam,

Res quia esset multiplex, & nobis abesse à concilio

Deorum non licuit, peritos dedimus Judices,

Qui de litibus illis cognoscerent, atque suis

Sententiis in æternum regerent, Priscianum,

Linacrum, Despauterium, Liliu,

Qui consiliis totum illud extinguerent incendium;

Nunc iterum audimus in majores flammæ erumpere,

*Insurgere Nomen in Verbum,
 Verbumque in Nomen; acerbis odiis
 De principatu contendere Grammaticæ,
 Et interitum alterius moliri alterum.
 Quare, precipimus, ut, nostro editto audito,
 Qui Grammaticæ incolunt fines,
 Ab armis omnes statim discedant;
 Et ad Judices omnes suas lites referant,
 Et controversias, qui secus faxit,
 Aquâ, & igne interdicimus Grammaticæ,
 Nomini, & Verbo seorsum precipimus,
 Ut se statim sistant ad tribunal judicum,
 Ut se, suaque illis omnia permittant.
 Si non pareant, nos expectent
 Contumacia suæ severos vindices.*

Vivat Rex.

ACTUS V. SCENA III.

AMO. ÆDEPOL. UBIQUE. SIMUL.

Amo. **A**uditis, populares, mandata *Mercurii*,
 Hoc me persequi non licet odium,
 Nefas *Mercurio* nos resistere.
 Ille dominus, Ille imperator provinciæ
 Nostræ, illi parendum, si volumus esse aliquid.
 Et nunc, cùm mecum altiùs reputo,
 Stultè à nobis actum est, solus *Simul* sapuit.
 Ille mihi verum decantavit,
 Si verò essent patulæ aures mihi;
 Nunc fidum sprevisse consilium,
 Post miseram meorum cladem, pœnitet.
 Nunc certum est parere imperio
 Et Judicum sententiis me submittere.
 Ah! vehemens in utramque partem fui,
 Semper ego aut nimio amore, aut odio feror.
 Vos arma ponite, & mecum ad iter accingimini.

ACTUS V. SCENA IV.

FORS. POETA. EGO.

Fors. **H**EM, Poeta; dum tuas partes sequimur,
 Quò redacti sumus cum *fortunâ*!
 Ut, præter *Nominativum* & *Ablativum*, supersit nihil.
 Quid vulgo putas accidisse *Nominibus*?

Poeta.

Poeta. Rem nostram perditam & afflictam graviter video.
Siccine miseros à tam miseris perire hostibus?
Convocate manipulos, redintegrate prœlium,
Acie inſtruite, clafficum canite, hoſtes fundite.
Non redibo, eum vincam, aut peream.
Quid reliquum eſt fortunæ?

Ego. Ne pergas, Mi Rex, moneo: qui ex prœlio
Nos recipimus, ad forenſem lapidem
Præcones fortè cernimus, accurrimus, nam confluxerat
Eò turba hominum; ibi, voce maximâ,
Quamvis & *Tamen* edicunt, Verbis *Mercurii*,
Ut omnes diſcedant ab armis, citant
Ad tribunal Judicum te, & *Amorem*; ſuis
Amo edixit, ut, armis poſitis,
Se ad Judices ſequerentur;
Tibi cavendum ſedulò, ne Judicum animos
Occupet homo ad favorem & gratiam natus,
Et in tuum caput hanc fabam cudat,
Tuquæ immeritò damnaberis.

Poeta. Quid ego audio?
Ille ne ut animos Judicum occupet?
Sequimini, ut noſtram defendamus innocentiam.

ACTUS V. SCENA V.

PRISCIANUS. LINACRUS. DESPAUTERIUS. LILIUS. FORS.
POETA. AMO.

Prifcianus. **F**ORS, quia cladem te accepiffe video,
Dic *Nominum* & *Verborum* cladem;
Nam, quæ *fortuna* perpetuò comes,
Omnium te fortunas nôſſe eſt neceſſe.

Fors. Faciam libenter, Judex honorande.
Adjunctis mihi ſociorum turmis aliquot,
Ipſe prodeo, ante data ſigna,
Ut levi prœlio tentarem hoſtes;
Erat in æquo campo pugnæ locus,
A dextris fuit foſſa, Lapidicinam eſſe puto;
In eâ furtim hoſtes ſex cohortes occultaverant,
Nos, prætergreſſi, involamus in obvios:
Illi, ut erant viribus & numero pares,

Fortiter

Fortiter impetum nostrum sustinuerè ;
 Interea, qui in insidiis erant, à tergo nos adorti
 Metum injecerunt non parvum, alii trepidare,
 Alii fugam cogitare, re subitâ percussi :
 Ego omnes circumire, appellare singulos,
 Ut meminerint pristinæ virtutis,
 Plus esse periculi in fugâ,
 Dividere se in duas acies,
 Utriusque agminis impetum accipere fortiter :
 Illi imperata faciunt, atrox pugna utrinque,
 Virtute & vi pro se quisque nititur,
 Fertur, fert; pellit, pellitur; occidit, occiditur.
 Hic clamat, gemit, Ille vitam exhalat ultimam,
 Ego omnes circumvolo, undique propero,
 Omnibus dum adsum, absum mihi,
 Cunctosque perdiidi meos *Casus*,
 Præter *Nominativum* & *Ablativum*, qui se clam è periculo
 Surripuere; item *sponste*, dum paratius, *Impetu*,
 Violentius, *astu*, callidius, *jussu*, imperiosius,
Permissu, negligentius, *promptu*, *noctu*, *natu*, *diu*,
 Item *prece* dum precatur, opitulatur *opis*,
 Succurrit *vice*, *Nominat. Vocat. Dativ.* amisère.
 Amittunt *singulares suppetia*, &, dum *suppetias*
 Ferunt suis, reliqua perdunt. *Inficias* verò.
 Ni verbum (*Eo*) in fidem recepisset suam, penitus periisset.
 Tandem ad suos, utrinque labore & certamine
 Fatigatos subvenit Poeta. — *Nil* & *Nihil*,
Fas & *nefas*, Nomina in *u* & *i*, *Numeros*
 A tribus ad centum, perpetuò damnavit *Casuum*
 Varietate, ob cessationem in pugna hâc.
 Quid verbis moror? *Poeta* universas copias
 Promovit, hoc idem hostis ferox facit,
 Ventumque ad manus ultimas est :
 Magna utrinque fit perturbatio,
 Ingens strepitus fuit undique,
 Rauci clangor æris æthera verberat,
 Virorum clamor, armorum fragor,
 Equorum fremitus, currum stridor,
 Boat cælum, remugit tellus, gemit,
 Recussum duplicant montes sonum,

Nomina, quæ in primâ acie steterunt,
Aut, dum instant, *singularem*; aut, dum fugiunt,
Pluralem amisêrunt numerum.

In quibus *Leguminum* & *Metallorum* nomina,
Et quæcunque *modio*, aut *pondere* metimur.
Substantiva, quæ ab adjectivis, idem sunt passa,
Et *Propria* ferè omnia, plurima ne fuerint,
Pluralem amisêrunt numerum.

Magnus fit undique clamor, magis accenduntur iræ.

Genitivos, *Dativos*, & *Ablativos* plurales

Declinatio quinta perdidit omninò,

Præter rem, *faciem*, *speciem*, *aciemque*, *diemque*.

Nec Verborum clades minor; *Præteritum*

Perfectum, ejusque totam sobolem

Passiva perdidere *Neutra*,

Ut *doleo*, *valeo*, *sedeo*,

Voce in (r) privata sunt; *vergo*, *glisco*, *fatisco*, *ambigo*,

Polleo, *nideo*, cum inceptivis in (sco) *Præteritum*

Perdidere; vocem in (o) *Deponentia*, & *Communia*:

Verbum item *facio*, quò non est aliud,

Magis *activum*, *passivum* perdidit.

Impersonalia multa sunt facta,

Amisissis, præter *tertiam*, *Personis* omnibus:

Hæc summatis; si singula singulorum recenserem

Damna, Dies me prius deficeret, quàm oratio.

Desp. O insignem *Dementiam*! O insanam *vecordiam*!

O flagitium non ferendum! Quid *Collegæ* facimus?

Siccine sceleratos homines *Rempubicam* perdere!

Siccine sudores & labores nostros corrumpere?

Linac. Iram compesce, *Despanteri*, irasci nos minus de-

Est hoc, fateor, grave peccatum; (cet *Judices*.)

Sed non corrigitur furore furor.

Nobis videndum, ne, dum malo

Occurramus, incurramus in majus.

Tu ergo, *Amo*, quæ te *dementia* & *insania*

Eò pepulit, ut rem tuam sic affligeres?

Amo. Peccatum à me graviter, me, mea omnia,

Vestris submitto sententiis.

De me, & in me, quod libuerit, statuite,

Ego, ut possim, libenter feram.

Desp.

Desp. Mereris sanè grave supplicium, do sanè gravissimum.

Linac. Satis res, per se, habet supplicii; uterque stultitiæ
Suæ pœnas luit acerbis satis.

Poetam audio fuisse mitiorem.

Poeta. Peccatum à me quoque, fateor, maximum.

Linac. Habemus hîc confitentes reos, quid volumus am-
Qui luit suæ imprudentiæ pœnas, satis luit (plus ?

Ad prudentiam; quicquid ultra est, ad vindictam pertinet;

Quæ à nobis debet abesse longissimè,

Ut qui in commune Amici.

Prisc. Rectè, *Linacre*, sed, ut hujus perpetua
Maneant mali vestigiâ, ne quid temerè audeant posthac.

Linac. Sanè neque, si volumus, integrum est nobis cor-
Satis res Grammatica accepit vulnere, (rigere

Ad memoriam rei æternam; sed videamus

An hæc quovis modo possint fanciri.

De *Metalloꝝ* Nominibus, & *Leguminum*

Statuamus, ut in perpetuum *Numero* careant,

Ne *Numerus* illis sit necessarius. Do remedium

Sanè ingeniosum; id vultis, collegæ?

Coll. Volumus.

Prisc. De rebus etiam statuamus *Propriis*,

Ut *Plurali* careant *Nomina* hæc,

Ne *numero Plurali* destituta videantur.

Coll. Et illud placet, nisi *unum* nomen rebus

Detur *pluribus*, ut *Cæsares*, *Fabricios*,

Scipiones *plures* appellare liceat;

Sed *Præteritum Passivum* jacturam habet gravissimam.

Quid huic morbo invenias remedium?

Prisc. Ut hoc ex verbo (*Sum*)

Componamus, & *Participiis Passivis*.

Coll. Peritus, hercle, & ingeniosus es medicus;

Sit hoc autem in legibus adscriptum.

Sed quid remedium *verbis neutris* adhibes,

Quæ *vocem* in (*or*) perdiderunt?

Prisc. Hæc facilius curavero, nam cùm quid præponitur
Verbis in (*r*), *verbis* in (*o*) substruitur,

Statuamus ne *verba* in (*o*) ullos regant *Casus*,

Qui *Passivis* suis præponi nequeunt,

Formentque *Passiva* illarum *Personarum*

Tantum, quas poterunt sibi substernere.

Ut,

Ut, quia *vitam vivere*, & *cursum currere*, dicimus,
Dicamus, *vitâ vivitur*, *cursum curritur*.

Linac. Nihil potuit rectius, aut æquius consuli.

Dignus *Priscianus*, qui solus Rei præsit *Grammatica*.

Prisc. Quæ personas amiserunt, miserè *Impersonalia*,
Substernant sibi casus, qui præcederent,
Constanter tantum *tertia singulari*, sine supposito,
Dicamusque pro *ego misereo*, *tu miseres*, *ille miseret*,
Me, te, illum miseret, &c.

Et pro *placeo*, *places*, *placet*,

Nobis, vobis, illis placet.

Lilius. Quando tam faciliè curas omnia,
Inceptivis in (*sco*) adhibe remedium.

Prisc. Quando illa suum amiserunt *Præteritum*

In ejus locum *Primitivi* substituant,

Ut ab *erubesco*, *erubui*, à *resipisco*, *resipui*.

Lilius. Perge de iis, quæ amisérunt *vocem* in (*o*) statuere.

Prisc. *Passivam* significationem perdant *Deponentia*,
Quarum alia sunt *Activa*, *Neutra* alia :

Activam & *Passivam* tenebunt *Communia*,

Ut, quod duobus finibus signarent, uno significant.

De *facio*, nescio quid faciam, nisi vultis novam

Fingere *Passionem*; id si placet, sit *sio*.

Coll. Perplacet.

Prisc. Nunc, quod reliquum est cladis, id funesti mali
Perpetuum sit monumentum in *Verbis Anomalis*

Et *Nominibus Heteroclitis*, ut, qui *Grammaticam*

Post hæc attingerent, funestum

Hoc bellum execrentur.

Desp. Sed unum est, *Judices clarissimi*,

Quod vos submonitos præcipuè volo,

Multa è *Nominibus*, priusquam adierunt bellum funestum

Duplicem induisse *formam*; ut, si *hæc* occiderint,

Illâ evaderent; cujus generis sunt,

Tignus tignum, *baculus baculum*,

Balteus balteum, *menda mendum*, *clypeus clypeum*;

Et hujus generis infinita alia.

Alia sociorum *mortuorum* arripuisse *exuvias*,

Neutra singularia, *Fœmininorum pluralia*;

Ut *balneum*, *epulum*, *nundinum*; *balnea*, *epula*, *nundina*.

Masculina

Masculina Neutrorum; ut *sibilus, jocus, locus*;
Sibila, loca, joca: *Nominativos duplices* alia induisse,
Uno contenta genere, vomis vomer,
Gibbis gibber, cinis ciner, atque cucumis, cucumer:
Quædam secunda, ut, laurus, domus, quercus,
Pinus, ficus, cornus, colus, penus,
Ad quartam declinationem defecisse; Vas
Tertiæ, Jugerum secundæ declinationem pro arbitrio
 Mutare. Immo, tantam esse rapiendi & furandi libidinem,
 Ut ipse *Jupiter* alienos casus invaderet;
 Metusque sit ne furto plena sint omnia.

Linac. Est hoc sanè perniciosissimum: sed nos id videamus
 Ne serpat longiùs —

In posterum, ut suo quisque vivat, cavebimus.
 Te verò *Verborum*, & Te *Nominum* Principem,
 Perpetuam volumus colere amicitiam,
 Et ne quid postea peccetis, statuimus,
 Ut *Verbum*, sine *Nomine*, sit nudum,
Nomen, sine *Verbo*, otiosum, faciatque simul
 Sensem plenum, & orationem splendidam:
 Vivatisque concordia, discordia moriamini.

Poeta. Vobis certum est parere.

Amo. Mihi non repugnare certum est.

Prisc. Quod perplexius restat, intus transigetur. *Ex. Om.*

LILIUS solus

Inter *Amo, Verborum* Principem jucundum,
 Et *Poetam, Nominum* regem urbanio rem,
 Jam tandem bella componuntur, & lites.
 Per totam *Grammatica* provinciam, nunc pace vivitur.
 Regulas bene vivendi quisque habet, & leges,
 Cum Privilegio *Diplomate Regio* confirmatas,
 Agnoscunt omnes, ut latius apparent
 In libro nostro *Decretalium*, qui sic inscribitur,

BREVISSIMA INSTITUTIO,

Seu, 2 JY 58

RATIO GRAMMATICES COGNOSCENDÆ
 ad omnium puerorum utilitatem præscripta;

Quam solam Regia Majestas in omnibus Scholis docendum præcipit.

F I N I S.

